

HENÜZ VE DAHA BELİRTEÇLERİNİN KİMİ ANLAM ÖZELLİKLERİ

Filiz Çetintaş Yıldırım
Mersin Üniversitesi

Abstract: In Turkish, the category of adverb is problematic both in terms of its identification and subcategorization. In this paper, first, I will provide a surface description of *henüz* and *daha*. Followingly, I will discuss certain semantic properties of these adverbs. I will particularly focus on the word order restrictions in sentences with the adverbs *henüz* and *daha*, and the interactions of these adverbs with negation.

GİRİŞ

Günümüze kadar, dilbilimciler, sözcük türleri üzerinde çözümler yapmış; sözcük türlerini tanımlamaya ve aralarındaki ayrımları göstermeye çalışmışlardır. Türkçede sözcük türleri arasındaki ayrımlar çok net değildir. Bir sözcük türü olarak, belirteçlerin sınıflandırılması da sorunlar içerir. Alanyazında, belirteçler için yapılmış olan pek çok değişik sınıflandırma vardır.

Bu makalede, zaman belirteci olarak gösterilen *henüz* ve miktar belirteci olarak gösterilen *daha* çözümlenmiştir. Bu iki belirtecin tümce içerisinde buldukları konuma göre kazandıkları anlam yorumları ve tümceler içinde *henüz* ve *dahanın* birlikte kullanıldıkları zaman ifade ettikleri anlamlar betimlenmiştir.

I. HENÜZ VE DAHA BELİRTEÇLERİNİN TANIMI

Gencan (2001: 448) *henüz* ve *daha* belirteçlerinin zaman belirteçleri olduğunu ve tümcenin eylemiyle anlatılan olayın konuşma anına kadar devam ettiğini gösterdiklerini belirtir.

(1)“*Henüz* geldim, derslerimi yapacağım. *Daha* bitiremediniz mi?”

Gencan *henüz* belirtecinin anlam özelliklerine değinmiş ve bu belirtecin olumlu ve olumsuz tümcelerde farklı anlamlar ifade ettiğini vurgulamıştır. *Henüz* olumlu tümcelerde kullanıldığında, tümcede anlatılan olayın, kısa bir süre önce gerçekleşmiş olduğunu belirtir.

(2) “*Henüz* uyandım.”

Öte yandan, *henüz* olumsuz tümcelerde kullanıldığında anlamı değişir. Olumsuz tümcelerde, bu belirteç, tümce ile ifade edilen önermenin gerçekleşmediğini gösterir.

(3)“Güz geldi; ama yağmurlar *henüz* başlamadı.”

Gencan'ın aksine, Hengirmen (1998: 164), *daha* belirtecinin sıfatları ve belirteçleri miktar bakımından nitelediğine değinir.

(4)“Konuyu *daha* kısa anlat.”

Bu örnekte *dahanın kısa* belirtecini nitelediği ve bu belirtecin anlamını kısıtladığı görülmektedir.

Yukarıda değinilen betimlemelere ek olarak, Lewis (1986:203), *daha* belirtecinin anlamının, Arapça kökenli olan *hala* ve Farsça kökenli olan *henüz* belirteçlerinin anlam yorumlarıyla benzer olduğunu belirtir.

(5)“*Daha* gitmedi mi?”

(6)“*Daha* okuyacak bir şey kalmadı.”

(7) “Mektubu *henüz* aldım, *daha* okuyamadım.”

Lewis, *dahanın* tümce olayının gerçekleşmediğini; tümce olayının konuşma anında devam ettiğini; veya nitelediği belirteç yada sıfatın miktarını belirttiğini söyler. Olumsuz tümcelerde, *daha* belirtecinin bir başka

belirteç olan *bir* ile birlikte kullanımının tümce olayının yeniden gerçekleşmeyeceğini anlattığına da değinir.

(8)“Oraya *bir daha* gitme.”

Öte yandan, Kornfilt (1997: 434), *dahanın* kıyaslama belirteci olduğunu ve iki varlığın zıt özelliklere sahip olmasını gösterdiğini söyler.

(9)“Hasan Ali’den (*daha*) çabuk koşar.”

Erguvanlı Taylan (2001: 112-115) *henüz* ve *daha* belirteçlerinin eylemlerin kılınıp özellikleri ve olumsuzluk eki ile olan etkileşimlerini çözümlenmiştir. *Henüzün* tümcede anlatılan olayın başlangıcından konuşma anına kadar olan yönelişini (orientation point) anlattığına değinir. Erguvanlı Taylan’a göre gelecek zaman anlatan tümceler içerisinde *henüzün* kullanımı kabul edilemezdir. Bunun yanı sıra, *henüz* belirteci olumsuzluk işlemcisiyle birlikte kullanılabilir. *Henüz* olumlu tümcelerde kullanıldığında, bu tümcelerin bitiş noktalarıyla örtüşen bir başlangıç noktası oluşturur. *Daha* incelendiğindeyse, durumun tam tersi olduğu görülür. Olumlu tümcelerde *daha* [+devam] özelliği alırken, olumsuz tümcelerde [+başlangıç noktası] özelliği alır. *Daha*, zaman doğrusu üzerinde, anlatılan olayın sona erdiği belirli bir nokta oluşturur. Buna ek olarak, Erguvanlı Taylan, *henüz* belirtecini içeren tümcelerde, bu belirtecin tümcenin görünüş özellikleriyle ve olumsuzluk işlemcisi ile olan etkileşiminden kaynaklanan anlam değişikliklerinin olabileceğine değinir. Ayrıca *henüz* ve *daha* benzer sözdizim ve anlam özellikleri taşıdığından, bu belirteçlerin birbirleriyle değiştirilebilir şekilde kullanılabileceğini de vurgular.

Görüldüğü gibi, alanyazında *henüz* ve *daha* belirteçleri türleri yönünden iki ayrı grupta gösterilirler. Gencan (2001: 448) bu iki belirtecin zaman belirteçleri olduğunu söylerken, Hengirmen (1988: 164) miktar belirteci olduklarını belirtir. Lewis (1986: 203) ise bu belirteçlerin her iki gruba da girdiğini iddia eder.

II. HENÜZ VE DAHANIN SÖZDİZİM ÖZELLİKLERİ

Henüz ve *daha* belirteçlerinin anlam yorumları sözdizim özelliklerine göre farklılıklar gösterir. Bu belirteçlerin tümceler içindeki konumlarının

değiştirilmesi anlamlarını etkiler. Bu bölümde, bu iki belirtecin tümce içerisindeki konumlarına değinilecek ve anlamlarının konumlarındaki değişikliklerden ne şekilde etkilendikleri betimlenecektir.

Tümce oluşturma sürecinde *henüz* ve *daha* için herhangi bir dizimsel kısıtlama yoktur. Her iki belirteç de tümcede konu, odak ve arka plan konumlarında da bulunabilirler.

(10a). *Henüz* bu ankete oy kullanmadınız.

(11) Medya eleştirisini *henüz* bilmiyoruz.

(12) Denizler mavi, saçların siyah *henüz*.

(10), (11) ve (12). Örneklerde *henüz* belirtecinin konu, odak ve arka plan konumlarında yer alışı gösterilmiştir.

(10b). Bu ankete *henüz* oy kullanmadınız.

(10c). Bu ankete oy kullanmadınız *henüz*.

(10d). * Bu *henüz* ankete oy kullanmadınız.

(10e). ? Bu ankete oy *henüz* kullanmadınız.

(10)d ve e'deki tümceler kabuledilemezdir, çünkü *henüz* bir öbeğin üyelerinin arasına giremez. Öbekler üyelerinin arasına başka sözcüklerin girmesine izin vermezler. Bu tümcelerde, 'bu anket' AÖ'sü ve 'oy kullanmadınız' EÖ'sü başka sözcükler tarafından bölünemezler.

Henüz belirtecinin bir zaman belirteci olduğu ve tümce olayının konuşma anında gerçekleşmediğini anlattığı durumlarda, konu, odak ve arka plan konumlarında kullanılabilirdiği görülmektedir. Dolayısıyla, bu durumlarda *henüz*'ün tümce içinde bulunabileceği yerler kısıtlı değildir. Öte yandan, *henüz* belirteci [+başlangıç noktası] özelliğini taşıdığı zaman tümce içinde yerinin değiştirilmesi anlamının da değişmesine yol açar. (13) numaralı tümceler bunu örneklemektedir.

(13a). Otomobil *henüz* hareket etmişti.

Henüz belirtecinin yeri (13)b, c ve d'de olduğu gibi değiştirildiğinde, belirtecin anlamı da değişir.

(13b). *Henüz* otomobil hareket etmişti.

(13c). ?? Otomobil hareket *henüz* etmişti.

(13d). Otomobil hareket etmişti *henüz*.

(13)c soru işaretiyle gösterilmiştir, çünkü daha önce de belirtildiği gibi öbeklerin üyeleri arasına başka sözcükler getirilemez. Fakat *henüz* belirteci üzerine yapılan vurgu ile bu tümcenin kabuledilebilirliği artmaktadır.

(13)b ve d ile gösterilen tümcelerin, (13)a ile gösterilen tümceyle aynı anlamı taşımadığı görülmektedir. (13)a'daki tümcede, *henüz* tümce yüklemiyle anlatılan olayı, yani, *hareket etme*ği niteler. Hareketin yeni başladığını anlatır. Öte yandan, (13)b ve d'de verilen örneklerde *henüz*, tümce yüklemine anlattığı olayı doğrudan niteler. Bir başka deyişle, otomobilin hareketi nitelenir. Bağlam içerisinde gösterildiğinde, *henüz* belirteci ile sağlanan bu iki ayrı anlatım belirginleşmektedir. Caddenin bir köşesinde bir otobüs ve bir otomobilin park ettiği ve trafik polisinin araç sürücülerine araçlarını oradan çekmeleri gerektiğini söylediği bir durumda, bu tümcenin [(13)b' deki tümce] ifade edilmesi, *henüz* belirtecinin tümcenin tümünü niteliğini gösterir. Caddede iki araç vardır ve burada *henüz*, yalnızca otomobilin hareket ettiği, otobüsün (en azından konuşma anında) hareket etmediğini anlatır. *Henüz*'ün [+başlangıç noktası] anlattığı durumlarda konu ve arka plan konumlarında bulunması sonucunda bu belirteç, yalnızca hareket etmek eylemiyle ilişkili olmaktan çıkıp, tümcenin bütünüyle ilişkili olmaktadır. *Henüz*'ün verdiği iki okuma da bu belirtecinin zaman anlatımıyla ilişkilidir. Bu noktada, *henüz*'ün yüklem düzeyinde yer alan bir belirteç mi yoksa tümce düzeyinde yer alan bir belirteç mi olduğu sorgulanabilir. (13)a'da verilen tümcede *henüz* yüklem düzeyinde bir belirteçken, dolayısıyla yalnızca yüklemi niteliyorken, (13)b ve d'de tümce düzeyinde bir belirteçtir. Burada *henüz* tümcenin tümünü niteler. Bağlam değiştirildiğinde de (13)b ve d'deki anlam korunur. (13)e'de bu gösterilmektedir.

(13e). *Henüz* otomobil hareket etmişti ki motorundan patlamaya benzer bir ses geldi.

Tümce ile anlatılan olayın konuşma anında gerçekleşmediğini ve tümce olayının başlangıç noktasının konuşma anıyla örtüştüğünü göstermesi dışında, *henüz* tümce olayının halen devam ettiğini de gösterebilir.

(14a). Bu sayfa *henüz* hazırlık aşamasındadır.

[+Devam] anlatma özelliği ile kullanıldığında bu belirtecin tümce içindeki yerinin değiştirilmesi anlamında herhangi bir değişiklik yaratmaz.

(14b). *Henüz* bu sayfa hazırlık aşamasındadır.

(14c). Bu sayfa hazırlık aşamasındadır *henüz*.

(14)b ve c’de verilen tümcelerin anlam yorumları (14)a’da verilen tümcelerin anlam yorumlarıyla aynıdır. Tümcede anlatılan olay, sayfanın hazırlık aşamasında olması, konuşma anında süregelmektedir ve bu sürerlik *henüz* belirteci ile aktarılmıştır.

Buraya kadar olan tartışmada görülmektedir ki *henüz*’ün tümce içerisinde herhangi bir anlam değişikliğine uğramaksızın konu, odak ve arka plan konumlarında bulunabilmesi için tümce olayının konuşma anına kadar olan bir zaman diliminde gerçekleşmediğini anlatması yada [+devam] özelliğini taşıması gerektiğini görmekteyiz. Öte yandan, bu belirteç [+başlangıç noktası] özelliğini taşıdığına, tümce içindeki yerinin değiştirilmesi, belirtecin anlamını da değiştirir.

Daha belirteci incelendiğinde, bu belirtecin sıfatları ve belirteçleri nitelediği ve bu nedenle nitelediği sözcüklerden önce gelmesi gerektiği görülür. (15). örnekte, *daha* , *cesur* sıfatının hemen önündedir.

(15a). Yılmaz: “AB için *daha cesur* adımlar atmalıyız.”

Dahanın miktar belirteci olarak kullanıldığında başka konumlarda bulunması, bu işlevini kaybetmesine yol açar. Bu nedenle, (15)b ve c’deki tümceler soru işaretiyle verilmelidir.

(15b). ? Yılmaz: “*Daha* AB için *cesur* adımlar atmalıyız.”

(15c). ? Yılmaz: “AB için *cesur* adımlar atmalıyız *daha*.”

(15)b ve c kabuledilebilir tümceler olmalarına rağmen, bu tümcelerde *dahanın* işlevi (15)a’daki işlevi ile aynı değildir. (15)b ve c’de *daha*, *cesur* sıfatını nitelememektedir. Bu örneklerde *daha* zaman belirteci olarak görev yapmaktadır; oysa (15)a’da *daha* miktar belirtecidir. Bu belirteç, (15)b ve c’de nitelediği öğeden de uzak durduğu için sıfatı niteleme işlevini kaybeder.

Söz edilen anlamlarının dışında, *daha* yineleme belirteci olarak da kullanılır.

- (16) Tayyip Erdoğan *bir daha* yargılanacak.
(17) Onun bu başarısı *bir kez daha* ödüllendirildi.

(16) ve (17) numaralı örneklerde, *daha* belirteci *bir* ve *bir kez* belirteçleriyle birlikte öbekler oluşturmuştur. Bu öbekler, tümce ile anlatılan olayın yineleneyeceğini anlatır. Benzer olarak, *da*, *daha* belirtecinin miktar belirteci olan *dahayı* niteler. (18) ve (19). tümceler bunu örneklemektedir.

- (18) Sohbetinizi neşeli karakterlerle *daha da* neşelendirin.
(19) Bu sesler beni *daha da* hırçınlaştırıyordu.

(18) ve (19). örneklerde *da*, *dahanın* miktar anlatımını vurgular ve çokluk anlatımını güçlendirir. Bu örneklerde tümcelerin yüklemeleri sıfattan türemiştir ve *daha* miktar belirteci olduğunda sıfatları niteler. Aynı şekilde, (18) ve (19) numaralı örneklerde, *daha* sıfat kökenli yüklemeleri niteler ve yine miktar belirteci işlevi ile kullanılır.

(20) numaralı örnekte, *da* odaklayıcısı tekrar belirteci olan *bir daha* ile birlikte kullanılmaktadır.

- (20) Sonra öfkesini ortak bir arkadaşımızla ilettili ve *bir daha da* hiç aramadı.

(18) ve (19). örneklerden farklı olarak bu tümcenin yüklemi bir eylemdir. Bu durumda, (20) numaralı örnekte *daha* miktar belirteci olarak kullanılmamakta, yineleme belirteci olarak görünmektedir.

Daha zaman belirteci olarak kullanıldığında anlam değiştirmeden tümce içindeki yeri değiştirilebilir.

- (21a). Kriz *daha* dibe vurmadı.
(21b). *Daha* kriz dibe vurmadı.
(21c). Kriz dibe *daha* vurmadı.
(21d). Kriz dibe vurmadı *daha*.

Yukarıda belirtilen örneklerde, *daha* anlatılan olayın konuşma anında gerçekleşmediğini göstermektedir. Bu örneklerde, bu belirtecin herhangi bir anlam değişikliğine uğramaksızın konu, odak ve arka plan konumlarında yer aldığı görülmektedir. *Daha henüz* ile değiştirildiğinde ise bu iki belirteç arasında bir anlam farkı olduğu gözlemlenmektedir.

(21a). Kriz *daha* dibe vurmadı.

(21e). Kriz *henüz* dibe vurmadı.

Bu iki tümce arasındaki anlam farkı şu şekilde açıklanabilir: (21)a'da, krizin dibe vurup vurmayacağı belli değilken, (21)e'de krizin mutlaka dibe vuracağı fakat konuşma anında krizin dibe vuracağıyla ilgili herhangi bir belirti olmadığı anlatılır.

(22a). "Mektubu *henüz* aldım, *daha* okuyamadım."

Bu örnekte yer alan *henüz* ve *daha* birbirlerinin yerine kullanılırlarsa tümce kabuledilemez olmaktadır.

(22b). * Mektubu *daha* aldım, *henüz* okuyamadım.

(22)b'de yer alan tümce kabuledilemezdir, çünkü *henüz* olumlu tümcelerde olumlu anlam taşır, yani [+başlangıç noktası] özelliğini gösterir. Öte yandan, olumsuzluk işlemcisiyle birlikte kullanıldığındaysa olumsuz anlam taşır, yani tümce olayının gerçekleşmediğini anlatır. Örnek (22)b'de *dahanın* olumlu bir tümce içinde kullanılması kabuledilemez olmaktadır.

Olumsuzluk işlemcisiyle birlikte kullanıldığında *daha* zaman belirteci işlevini üstlenir.

(23a). Canan *daha* okula gelmedi.

Bu örnekte *daha*, bir zaman belirtecidir ve tümce olayının konuşma anında gerçekleşmediğini anlatır. Bu olumsuz tümce olumlu tümceye çevrildiğinde kabuledilemez olur.

(23b). * Canan *daha* okula geldi.

(23)b'de verilen tümcede, *daha*, *henüz* ile değiştirildiğinde kabuledilebilir olur.

(23c). Canan *henüz* okula geldi.

Ad tümcelerinde, ad tümcesi olumlu olsa bile, *henüz daha* ile değiştirilebilmektedir.

(24 a). *Daha* 15 yaşındaydı.

(24 b). *Henüz* 15 yaşındaydı.

Hem *henüz* hem de *daha* aynı anlamdadır. Bir başka deyişle, *daha* zaman belirteci olarak kullanıldığında aktardığı anlam *henüz*'ün anlamı ile örtüşmektedir.

Öte yandan, *henüz* yalnızca zaman belirteci olduğundan, *daha* miktar belirteci olarak kullanıldığında bu belirteç ile değiştirilemez.

(25a). Kaskonuzu nasıl *daha* ucuza alabilirsiniz?

(25b). * Kaskonuzu nasıl *henüz* ucuza alabilirsiniz?

Yukarıdaki örneklerde *dahanın* miktar belirteci olduğu durumlarda *henüz* ile değiştirilemeyeceği gözlemlenmektedir. (25)b'de olduğu gibi *henüz* ile değiştirilirse tümce kabuledilemez olmaktadır.

III. HENÜZ VE DAHA BELİRTEÇLERİNİN BİRLİKTE KULLANIMI

Henüz ve *daha* belirteçlerinin *daha henüz* ve *henüz daha* şeklinde birlikte kullanıldıkları durumlar vardır.

(26a). Ama *daha henüz* etkilerini tam olarak görebildiğimizi de söyleyemeyiz.

(27a). *Daha henüz* bağlantı sağladınız.

(26) ve (27a)'daki örneklerde, *daha henüz* belirteç öbeğinin, tümce olayının konuşma anında gerçekleşmediğini anlattığı ve bu öbeğin [+başlangıç noktası] özelliğini taşıdığı tümceler verilmiştir. (28), (29) ve (30)'da bu öbeğin *henüz daha* şeklindeki sıralanışı örneklenmiştir.

- (28) “*Henüz daha* bir şey görmedik “ diyordu.
 (29) Zira *henüz daha* üyeliğin eşliğindeydik.
 (30) Yetişkinlere özgü hastalıklar için *henüz daha* çok erkendir.

Yukarıdaki örneklerde *henüz daha* belirteç öbeği, tümce olayının konuşma anında gerçekleşmediğini anlatmaktadır, ve [+devam] ve [+başlangıç noktası] özelliklerini taşımaktadır.

(26)a ve (27)a *dahanın* öbek içerisinde miktar belirteci olarak kullanıldığını göstermektedir. Bu belirtecin *henüz*ü nitelediği ve bunun anlamını vurguladığı belirgindir. *Daha henüz* zaman doğrusunda, kısa bir süre önce tamamlanmış olan bir olaya işaret etmektedir. Öte yandan, *henüz daha*, *daha henüz*ün verdiği anlam ilişkisine ters bir anlam ifade etmektedir. (28), (29) ve (30) numaralı örnekler incelendiğinde, *henüz* ve *daha* ile oluşturulan bu öbeğin tümceye gelecek zaman anlatımı verdiği görülür. Tümcelerde anlatılan olay gerçekleştirilmemiştir. *Daha* belirtecinin niteleyici işlevi (26)a ve (27)a ile gösterilen tümcelerde *daha* belirgindir. *Henüz* ile verilen [+başlangıç noktası] *daha* belirteci ile vurgulanmaktadır. Bu tümcelerde *henüz* ve *daha* tam tersi bir düzende kullanıldığında ya tümceler kabuledilemez olur.

- (26b). ?Ama *henüz daha* etkilerini tam olarak görebildiğimizi de söyleyemeyiz.
 (27b). ? *Henüz daha* bağlantı sağladınız.

Daha tümcelerden çıkarıldığında ya *henüz* ile verilen anlam yorumu (26) ve (27)a’daki anlam yorumundan daha az belirgindir.

- (26c). Ama *henüz* etkilerini tam olarak görebildiğimizi de söyleyemeyiz.
 (27c). *Henüz* bağlantı sağladınız.

(28)-(30). örneklerde *daha* zaman belirteci işleviyle kullanılmıştır ve tümceyi kapsamaktadır. Daha önce de belirtildiği gibi, *daha*, zaman belirteci olarak kullanıldığında, tümcede olumsuzluk işlecisiyle birlikte yer alması gerekir. Olumlu tümcelerde kullanılamaz. Bunu (28). örnekte görmekteyiz. Eyleme daha yakın olmasından dolayı, *daha* tümceyi kapsama alanına almakta ve tümce yüklemi eylem olduğunda olumsuzluk işlecisinin tümcede yer almasını zorunlu kılmaktadır. Ancak, (29) ve (30). tümcelerde gözlemlendiği gibi tümce yüklemi adıl olduğu zaman *daha*

tümcede olumsuzluk işlemcisi olmasa bile zaman belirteci olarak kullanılabilir.

SONUÇ

Bu çalışmada, *henüz* ve *daha* belirteçlerinin tümce içindeki konumlarına ve anlam yorumlarına değinilmiştir. Hem *henüz*'ün hem de *dahanın* zaman belirteçleri olduğu; fakat *dahanın* miktar, yineleme ve karşılaştırma belirteci olarak da kullanıldığı gösterilmiştir. Zaman belirteçleri olarak kullanıldıklarında bu iki belirtecin anlamları örtüşmektedir ve bu belirteçler birbirinin yerine kullanılabilir. Fakat *daha* miktar, yineleme yada karşılaştırma belirteci olarak kullanıldığında *henüz* ile değiştirilememektedir. Örnek tümcelerde *dahanın henüze* oranla daha olumsuz bir anlamı olduğu görülmüştür. *Henüz* ile yer değiştirdiğinde tümceye olumsuz bir değer katar. Ayrıca, olumsuzluk işlemcisinin, *henüz*'ün anlamını tümce olayının konuşma anında gerçekleşmemesi yönünde değiştirdiği de gözlemlenmiştir.

Çalışmamızda, ayrıca, *henüz* ve *daha* belirteçlerinin *henüz daha* ve *daha henüz* şeklindeki öbekleşmelerine de değinilmiştir. Bu öbeklerin [+devam], [+başlangıç noktası] özelliklerini taşıyabildiği ve tümce olayının konuşma anında gerçekleşmemiş olduğunu anlatabildiği görülmüştür. Bu yapılar, *daha* belirtecinin tümcede olumsuzluk işlemcisini gerektirdiği; tümcenin yüklemine adıl olması durumunda tümcede olumsuzluk işlemcisinin bulunmasını zorunlu kılmadığı gözlemlenmiştir.

KAYNAKÇA

- Ergüvanlı Taylan, E. 2001. On the relation between temporal/aspectual adverbs and the verb form in Turkish. Ergüvanlı Taylan (Derl.), *The verb in Turkish* (97-128) içinde. Amsterdam: John Benjamins.
- Gencan, T. N. 2001. *Dilbilgisi*. Ankara: Ayraç.
- Hengirmen, M. 1998. *Türkçe Dilbilgisi*. Ankara : Engin.
- Kornfilt, J. 1997. *Turkish*. London: Routledge.
- Kutluk, İ. 1983. Belirteç. Aksan, D. (Derl.), *Sözcük Türleri* (96-115) içinde. Ankara: TDK.
- Lewis, G.L. 1986. *Turkish Grammar*. Oxford: Oxford University Press.

Filiz Çetintaş <fctintas@mersin.edu.tr>
Mersin Üniversitesi
İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü
33342 Mersin

[Alındı: Mart 2004;
Düzeltilme : Haziran 2004;
Basım onayı : Temmuz 2004]